

Spis treści

1	Historia leczenia oparzeń	1
1.1	Historia leczenia oparzeń – Agnieszka SUROWIECKA	1
1.2	Historia Polskiego Towarzystwa Leczenia Oparzeń – Elżbieta KRAJEWSKA-MŁYŃSKA, Andrzej KRAJEWSKI	7
1.3	Historia i działalność Wschodniego Centrum Leczenia Oparzeń i Chirurgii Rekonstrukcyjnej w Łęcznej – Tomasz KORZENIOWSKI, Joanna PISZCZEK	9
1.4	Zachodniopomorskie Centrum Leczenia Oparzeń i Chirurgii Plastycznej. Szpital Specjalistyczny „Medicam” w Gryficach – rys historyczny – Andrzej KRAJEWSKI	12
1.5	Historia leczenia oparzeń i chirurgii plastycznej w Krakowie – Anna CHRAPUSTA	16
1.6	Historia Centrum Leczenia Oparzeń im. dr. Stanisława Sakiela w Siemianowicach Śląskich – Wojciech ŁABUŚ, Piotr WRÓBLEWSKI, Justyna GLIK, Przemysław STRZELEC, Wojciech SMĘTEK, Michał WERNER, Karolina MIKUŚ-ZAGÓRSKA, Mariusz NOWAK	20
1.7	Historia Oddziału Leczenia Oparzeń w Poznaniu – Jakub NOWAKOWSKI	28
1.8	Historia Oddziału Chirurgii Plastycznej i Oparzeń w Nowej Soli – Ryszard SPŁAWSKI	32
1.9	Oddział Kliniczny Chirurgii Plastycznej, Rekonstrukcyjnej i Leczenia Oparzeń Wojskowego Instytutu Medycznego – Państwowego Instytutu Badawczego. Historia i terażniejszość – Piotr FLORCZUK-DĄBEK, Sylwia KOŁPACZYŃSKA, Wojciech WITKOWSKI, Wojciech JASEK	34
1.10	Nauka leczenia oparzeń za pomocą metod i technik symulacji medycznej – Jan KORULCZYK, Kamil TORRES, Kamil KUSZPLAK Piśmiennictwo	37 43
2	Skóra jako bariera ochronna	45
	– Agnieszka SUROWIECKA, Grzegorz WILHELM, Jerzy STRUŻYNA	45
2.1	Skóra jako bariera ochronna	45
2.2	Reakcja skóry na oparzenie	46
2.3	Działanie ciepła na tkanki – termodynamika oparzeń	58
2.4	Właściwości termoregulacyjne skóry	66
2.5	Chłodzenie rany oparzeniowej Piśmiennictwo	68 70

3	Oparzenia – pojęcia podstawowe – Agnieszka SUROWIECKA, Jerzy STRUŻYNA	77
3.1	Pojęcia podstawowe	77
3.2	Głębokość oparzenia	80
3.3	Rozległość oparzenia	87
3.4	Martwica skóry	91
3.5	Oparzenie chemiczne	93
3.6	Oparzenie elektryczne	96
3.7	Pioruny	100
	Piśmiennictwo	102
4	Zmiany narządowe – Aleksandra BARBACHOWSKA, Jerzy STRUŻYNA	107
4.1	Układ krążenia	107
4.2	Układ pokarmowy	109
4.3	Wątroba i metabolizm	110
4.4	Zaburzenia krzepnięcia	113
4.5	Układ nerwowy	113
4.6	Układ oddechowy	114
4.7	Układ odpornościowy	116
	Piśmiennictwo	118
5	Koagulopatia w chorobie oparzeniowej – Grzegorz WILHELM	123
5.1	Wprowadzenie	123
5.2	Zaburzenia krzepnięcia w chorobie oparzeniowej – rys historyczny	124
5.3	Krzepnięcie – podstawowe zagadnienia	126
5.4	Koagulopatia w oparzeniach	135
5.5	Układ krzepnięcia a reakcja zapalna	146
5.6	Podsumowanie	147
	Piśmiennictwo	149
6	Zakażenia u pacjentów z ranami oparzeniowymi leczonych w oddziale intensywnej terapii – Marzenna BARTOSZEWICZ, Patrycja LEŚNIK	157
6.1	Wstęp	157
6.2	Etiologia zakażeń u oparzonych	158
6.3	Patogeny wywołujące infekcje	159
6.4	Patofizjologia	165
6.5	Infekcje związane z oparzeniami	166
6.6	Zakażenie ran oparzeniowych	167
6.7	Diagnostyka	168
6.8	Leczenie	169
6.9	Substancje dostępne, ale niezalecane do stosowania na rany oparzeniowe	172
6.10	Substancje przeciwwskazane do stosowania na rany oparzeniowe	173

6.11	Antybiotyki w miejscowym leczeniu ran oparzeniowych	174
6.12	Dekolonizacja nosicielstwa szczepów <i>Staphylococcus aureus</i> opornych na metycylinę oraz wrażliwych na metycylinę u pacjentów z ranami oparzeniowymi.	175
6.13	Szczepienia ochronne przeciw <i>Pseudomonas aeruginosa</i>	175
	Piśmiennictwo	175
7	Oparzenia u dzieci – Anna CHRAPUSTA	181
7.1	Wstęp	181
7.2	Odmienności anatomiczno-fizjologiczne u dzieci	183
7.3	Histologia skóry z uwzględnieniem specyfiki wieku dziecięcego	185
7.4	Epidemiologia i przyczyny oparzeń u dzieci	188
7.5	Pierwsza pomoc na miejscu wypadku	189
7.6	Ocena ciężkości oparzenia u dziecka.	191
7.7	Wskazania do hospitalizacji dziecka oparzonego	197
7.8	Czynności po przyjęciu dziecka do szpitala.	197
7.9	Okresy choroby oparzeniowej.	198
7.10	Leczenie zachowawcze u dzieci.	202
7.11	Leczenie chirurgiczne u dzieci	203
7.12	Leczenie żywieniowe w ciężkich oparzeniach u dzieci.	215
7.13	Bлизny i przykurcze pooparzeniowe	217
	Piśmiennictwo	222
8	Oparzenia elektryczne – Jerzy STRUŻYNA, Marcin SIEROCIŃSKI, Andrzej KRAJEWSKI	227
8.1	Wstęp	227
8.2	Krótki rys historyczny	228
8.3	Właściwości prądu	229
8.4	Wpływ energii elektrycznej na organizm.	232
8.5	Podziały, klasyfikacje, nazewnictwo	238
8.6	Uszkodzenia ciała w obrażeniach prądowych	241
8.7	Postępowanie na miejscu urazu	245
8.8	Fasciotomia	252
8.9	Zaopatrzenie ubytków powłok	261
8.10	Amputacje	262
8.11	Urazy prądowe a zgony.	265
	Piśmiennictwo	269
9	Procedura przyjęcia do ośrodka oparzeniowego – Ryszard MĄDRY	273
9.1	Kolejność działań ratowniczych	273
9.2	Wywiad	275
9.3	Badanie wtórne	275

9.4	Postępowanie przedszpitalne	276
9.5	Uraz inhalacyjny.	278
9.6	Oparzenia elektryczne	280
9.7	Oparzenia chemiczne.	282
9.8	Oparzenia u ciężarnych	284
9.9	Oparzenia u dzieci.	284
9.10	Transport poszkodowanego	285
9.11	Przyjęcie do ośrodka oparzeniowego	287
9.12	Pomoc szpitalna	288
	Piśmiennictwo	295
10	Rola Lotniczego Pogotowia Ratunkowego (LPR)	
	w procesie leczenia pacjentów z ciężkimi oparzeniami ciała	
	– Konrad MATYJA, Robert GAŁĄŻKOWSKI	299
10.1	Wstęp	299
10.2	Misje do miejsca zdarzenia	300
10.3	Badanie / ocena medyczna.	300
10.4	Zabezpieczenie dostępu dożylnego. Rozpoczęcie terapii.	302
10.5	Zabezpieczenie drożności dróg oddechowych / analgesedacja	303
10.6	Postępowanie z raną oparzeniową	304
10.7	Ochrona cieplna	304
10.8	Najbliższy Szpitalny Oddział Ratunkowy czy Centrum Leczenia Oparzeń?	305
10.9	Lotniczy transport sanitarny	306
10.10	Parę słów na koniec	315
	Piśmiennictwo	315
11	Masowe zdarzenia i katastrofy oparzeniowe	
	– organizacja pomocy i segregacja – Agnieszka SUROWIECKA, Jerzy STRUŻYNA	317
11.1	Wstęp	317
11.2	Segregacja medyczna w oparzeniach	319
11.3	Wybrane skale prognostyczne w oparzeniach	321
11.4	Postępowanie na miejscu zdarzenia	326
11.5	Oparzenia wojenne	332
11.6	Oparzenia chemiczne.	333
11.7	Oparzenia elektryczne	336
11.8	Urazy radiacyjne.	337
11.9	Miejsce leczenia chirurgicznego w zdarzeniach masowych.	339
11.10	Plan zabezpieczenia medycznego – Wschodnie Centrum Leczenia Oparzeń i Chirurgii Rekonstrukcyjnej.	342
	Piśmiennictwo	344

12 Opatrunki – Ryszard MĄDRY	351
12.1 Wstęp	351
12.2 Substytut naskórka	352
12.3 Rodzaje opatrunków	354
12.4 Dobór opatrunku	356
Piśmiennictwo	356
13 Rola banku tkanek w procesie leczenia rozległych i głębokich oparzeń – Wojciech ŁABUŚ, Agnieszka KLAMA-BARYŁA, Adam KUREK, Przemysław STRZELEC	359
13.1 Wstęp	359
13.2 Znaczenie wypreparowanych w banku tkanek allogenicznych przeszczepów skóry ludzkiej w leczeniu oparzeń.	361
13.3 Znaczenie wypreparowanych w banku tkanek allogenicznych przeszczepów owodni ludzkiej w leczeniu oparzeń.	364
13.4 Wyhodowane w warunkach <i>in vitro</i> komórki w leczeniu oparzeń	365
13.5 Wykorzystanie osocza bogatopłytkowego w leczeniu oparzeń	366
13.6 Podsumowanie	367
Piśmiennictwo	367
14 Alkohol w ciężkich oparzeniach. Problem społeczny czy medyczny? – Aldona STACHURA	373
14.1 Wstęp	374
14.2 Epidemiologia	374
14.3 Alkohol i oparzenie	375
14.4 Przyjęcia pacjenta oparzonego znajdującego się pod wpływem alkoholu.	376
14.5 Patofizjologia zaburzeń	378
14.6 Badania dodatkowe	381
14.7 Towarzyszące obrażenia dodatkowe	381
14.8 Śmiertelność	383
14.9 Podsumowanie	384
Piśmiennictwo	385
15 Oparzenie jako doświadczenie traumy – Małgorzata SKÓRSKA	389
15.1 Wstęp	389
15.2 Trauma i zaburzenia pourazowe	390
15.3 Zjawisko potraumatycznego wzrostu	392
15.4 Metody leczenia	392
15.5 Szczególne sytuacje kliniczne dotyczące pacjentów oparzonych	394
15.6 Podsumowanie	398
Piśmiennictwo	398
Wybrane akronimy	403
Skorowidz	409